

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm V. Veniens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

hoc intelligi de beneficio etiam manuali, atque commenda temporali. Alterum. Quod filius Clerici in ea ecclesia quouis modo ministrare permittendus non sit. Quod intelligi debet ex officio, ut videl. Cooperatorem, vel sacellanum agat pro stipendio seu salario sibi constituto. Sed quod neque Sacristæ, vel Cantoris officio in ea ecclesia fungi possit, Cardinal. declararunt, cit. c. 15. Tertium. Quod pensionem aliquam ex fructibus eius beneficij, quod pater obtinet, vel obtinuit, filius consequi non possit.

- 4 Porro his addendo prohibet Tridentin. Concil. eod. c. 15. in fine; ne in fraudem supra dictæ constitutionis resignationes reciproce in fauorem filiorum à parentibus Clericis fiant. Necessè tamen est, ut aliqua pactio inter renuntiantes interueniat, & nõ ex mera voluntate, aut ex gratitudine aliquis renuntiet filio eius, qui sibi aut cognato suo antè renuntiarat, uti videre licet apud Nauar. lib. 1. consil. 10. de renunt. edit. 2. Exempli causa: Titius Parochus parochiam suam renuntiauit in fauorem Caij, qui est filius Sempronij Rectoris alterius Parochiæ: Iste Rector post duos, vel tres annos Parochiam suam, nulla præcedente resignandi obligatione, renuntiat in fauorem Seij, qui est filius illegitimus Titij, valida & Trident. Concil. non repugnans hæc renuntiatio iudicari debet.

- 5 NOTANDVM II. Literæ papales subreptiæ sunt, præsertim beneficiales, si impetratæ sint tacita veritate, quæ si Pontifici narrata, & cognita fuisset, nequaquam gratiam fecisset, aut beneficium contulisset, vel cõferri mandasset. c. eum aded, 17. c. super literis, 20. de reser. Cæterum si Papa proprio motu, & ex certa scientia conferat ac mandet conferri beneficium Titio, qui Clerici filius est, tamen illud olim à patre eius obtentum fuerat, validum est rescriptum, & executioni mandandum. Quia clausula *ex certa scientia* rescripto inserta omnem præsumptionem subreptionis excludit: quin potius præsumi debet, Papam sciuisse impedimentum eius, pro quo scribit, & cum eo dispensare, sicuti docet hic Gl. ver. non obstantibus, & sequitur Anton, & alij, arg. c. si motu, 23. de præb.

in 6. Vel etiam si in specie nesciuerit, voluit tamen dispensare, si canonicum impedimentum Papali potestati qualecunque subit, idque propter adiectam clausulam, nõ obstantibus: sicuti notauit Lopus c. 1. de filijs Presbyterorum in 6. n. 6.

His addendum est; quod Papacum filio sacerdotis facultis dispense, ut post ipsum ministret in eadem ecclesia, quàm ut simul cum patre. Id enim ecclesiæ decori magis repugnat, arg. c. cum decorem, 15. hoc tit. & notat Rebuff. in praxi, tit. de dispens. super defectu natal. n. 31.

CAPITVLVM III.

Præsentium.

Filius sacerdotis non potest suscipi ad ministerium Ecclesiæ, cui pater eius præfuit: Et, si susceptus est, inde amouendus est.

CAPITVLVM IV.

Conquerente.

Si constat, quod pater Richardi, ex ipso illegitimè nati, in ecclesia beneficium aliquod, v. g. personatum obtinuit, non potest Richardus vel idem, vel aliud in eadem ecclesia beneficium habere, aut retinere.

CAPITVLVM V.

Veniens.

PARAPHRASIS.

Nicasius Clericus ab Episcopo suo Presbyter ordinatus fuit, & Rector Capellæ S. Leonardi creatus, sed postea ab eodem spoliatus ac deiectus, eò quod pater eius in eadem ecclesia ministrauerit. Quare Nicasius questus est Alexandro III. Qui re intellecta, scripsit ad Episcopum: Si is eo tempore, quo Nicasium presbyterum ordinauit, & Capellæ præfecit, sciuerat, patrem eius in eadem ecclesia ministrasse, cum

tum ecclesiam seu Capellam ipsi restituat; amoto altero presbytero, si quem in locum eius substituit. Sin autem ignorauerat, nihilominus ipsi ecclesiam restituat, donec ei de alio beneficio prouideat, ex quo honeste se alere possit.

SYMMARIUM.

1. Superior proprio facto contradicere, illudque oppugnare, aut rescindere non potest.
2. Episcopus beneficium alicui contra canones conferens, cum non esset dispensandi potestate præditus, si is à beneficio amouendus sit, à superiore Episcopi v.g. Metropolitano amoueri debet.

Contra hanc Alexandri III. responsionem non exiguae difficultates mouentur; supposito, quod Nicasius iste ex Sacerdote illegitimè natus fuerit, sicuti plerique Canonistæ intelligunt, & textus indicat, quâdo absolutè proponitur, patrem in eadem Capella ministrasse, & ideo filium institutum non fuisse. Quod de legitimè nato filio dici non potest, nisi pater immediatè substituat, ut infra hoc tit. declarabitur.

Difficultates autem sunt hæ: Prima, Constat ex c. 2. & seqq. de abolendam, 16. hoc tit. Filios presbyterorum illegitimos ex ecclesiis, in quibus patres eorum beneficia habent, aut habuerunt, amouendos esse. Quare si Nicasius iste, tanquam non canonicè institutus, remoueri debuit, cur Pontifex iussit eum restitui, & quidem amoto altero, qui in locum eius auctoritate ipsius Ordinarij substitutus erat?

Altera. Cum Nicasius reticendo inhabilitatem suam, Episcopum rei ignarum fraude circumuenerit, non debebat ex iniquitate sua commodum referre. Igitur omnino remouendus erat, neque restituendus, donec aliud ei beneficium prouideretur.

Sed his non obstantibus, defendenda est responsio Alexandri Papæ, atque Notandum hinc eruendum. Quod superior proprio facto contradicere, illudque oppugnare aut re-

scindere non possit, uti hinc Innoc. Andr. Anton. & alij communiter tradunt. Id uerò intelligi debet, dummodò factum, v.g. collatio beneficij, saltem secundum substantiam, seu spectato naturali iure, subsistat, donec à Superiore rescindatur. Si enim nullo modo actus subsistat, quia v.g. potestas in conferente omnimodè deficit, tunc Superior proprium factum tanquam irritum reuocare potest ac debet. Cuius exemplum habemus in c. nocti, 9. de elect. ubi Episcopus, qui ante confirmationem, ideòque antequam iurisdictionem consecutus fuerat, beneficia contulerat, collationem reuocare iubetur. Quare si Episcopus alicui (qui tamen spectato naturali iure habilis est) beneficium contra canones contulit, cum dispensandi potestate præditus non esset, non ipsemet eum amouere potest, sed si amouendus sit, à Superiore Episcopi, uidel. à Metropolitano, vel Papa amoueri debet, uti expressè habetur in c. diuersis, 5. in fine, de cleric. coniugatis.

Quare patet, quid respondendum sit ad obiectiones. Ad 1. Quod Episcopus non habuerit ius Nicasium amouendi, si eum scienter instituerat, consequenter non habuit ius alterum substituendi. Si enim vnus destitutio rata non fuit, neque alterius substitutio valere debuit.

QVÆRES. Quid itaque in tali casu facere debet Episcopus. Respondeo: Si nemo homini litem moueat, & scandalum nullum subsit, dissimulare rem potest. Sin autem lis coram ipso moueatur, vel scandalum adsit, tum suadere, imò etiam imperare homini potest, ut beneficium resignet, vel à Superiore reualidationem tituli petat. Quod si recuset, tum in pœnam contumaciæ & inobedienciæ eum priuare poterit, vel quod tutius est, curare, ut à Superiore priuetur, seu amoueat. Porro Summus Pontifex in casu huius c. noluit amouere Nicasium, sed gratiam illi facere, uti bene notauit Gl. hinc, ver. restituas, quia Nicasius ei supplicauit; partim uerò in odium Episcopi, ne temerarium eius factum temerè promouentis, & mox proprium factum retractantis, approbare uideretur.

Ad 2. resp. Considerata quidem ea parte,

Yyy 3

quæ

quæ in obiectione proponitur, Nicasium priuationem meruisse: Ex altera verò parte considerandum est, quòd Episcopus, cum Nicasium presbyterum ordinauit, debuerit illi secundum canones titulum beneficij prouidere, c. cum secundum, 16. de præbendis: consequenter non potuit illum à parochia remouere, nisi ad alterum beneficium transferendo. Quod cum Episcopus non fecerit, mandatur ipsi, vt hominem ad suum beneficium, vnde non debito modo amotus erat, restituat, donec ei aliud beneficium prouideatur. Videri potest Rebuff. in praxi, tit. de dispens. super natal. defectu n. 79.

CAPITVLVM VI.

Proposuit.

PARAPHRASIS.

Romanus Sacerdotis filius ab Episcopo Oxonensi Subdiaconus ordinatus fuit. Postea eum loci Dominus, ac patronus ad parochiam præsentauit. Sed Episcopus præsentationem reiecit, eo quòd non esset legitime natus. Hac de re Romanus conquestus est Alexandro III. Is scribit ad Episcopum, indignum esse, quòd ordinatus Subdiaconus beneficij ecclesiastici prouisione carere debeat. Ideo mandat, vt honestus ac probatus Sacerdos, cum Romani consensu instituat in ecclesia illa, Romanus autem Subdiaconum eius, seu ministrum agat: cui etiam reddituum medietas assignetur. Quandoquidem presbyter ibi institutus non potest solus, atque sine ministro Missarum solemniam, & alia officia diuina celebrare.

SUMMARIUM.

1. Posito, quòd filius sacerdotis, vel alius illegitimè natus ordinatus est, eide beneficio prouideri debet.
2. Parochialis ecclesia eos redditus habere

deberet, vt præter Parochum seu Rectorem, Diaconus seu Cooperator ali possit: quamuis hoc pluribus locis consuetudine non obseruetur.

NOTANDVM I. Licet Episcopus illegitimè natus in sacris ordinare non debeat, sine Pæpæ dispensatione, si tamen eum ordinauit, debet illi ecclesiasticum beneficium prouidere; cum non deceat eum egere ac mendicare cum opprobrio cleri, c. Diaconi sunt, 23. circa medium, d. 93. Ita Anton. hic, n. 1.

Cum itaque Episcopus Romano saltem simplex beneficium prouidere debuerit, Pontifex hoc ei consilium suggestit, vt alius in ea Ecclesia Rector institueretur, Romanus autem eius hypodiaconus esset, media parte reddituum eidem assignata.

Sed quæri potest I. Quare Pontifex non dispensauit cum Romano, vt Ecclesiam illam curatam regere posset. Resp. Quia non deceat Pontificem cum filio sacerdotis ad beneficium curatum dispensare, sine magna causa, vt docet Host. hoc tit. n. 8. Talis autem causa hic deerat.

Secundò: Quare dicitur, ipsius Romani consensum requirendum esse? Ideo arbitror; quia cum partim ratione ordinationis suæ absque titulo beneficij, partim ratione præsentationis, ius & actionem aliquam habuerit contra Episcopum, voluit Pontifex, vt in hanc veluti transactionem ipsi propositam consentiret: non negata illi facultate, si quid opponere vellet.

Tertiò: Cur non etiam dicitur, consensum patroni in institutione alterius Presbyteri requirendum esse? Respondeo: Id non negari, sed supponebatur, si Romanus consenserit, patronum quoque contentum fore: cum tota hæc prouisio in ecclesie illius utilitatem, & honorem cessura sit.

NOTANDVM II. Parochialis Ecclesia eos fundationis redditus habere deberet, vt præter Parochum seu Rectorem Diaconus seu Cooperator ali possit: cum solus sacerdos